

3. Воскобійник Ю.П. Функціонування цінового механізму в сучасних умовах розвитку аграрного ринку / Ю.П. Воскобійник // Економіка АПК. – 2012. – № 1. – С. 185-187.
4. Почему Маркс был прав. Терри Иглтон / Пер. С англ. П. Норвилло. – М.: Карьера Пресс, 2012. – 304 с.
5. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / [Геєць В.М., Шинкарук Л.В., Артёмова Т.І. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Л.В. Шинкарук; НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2011. – 696 с.
6. Хорунжий М.Й. Проблеми ціноутворення на сільськогосподарську продукцію / М. Й. Хорунжий // Економіка АПК. – 2011. – № 1. – С. 57-61.
7. Von jedem Euro bleiben dem Bauern nur 21 Cent [Електронний ресурс] – Режим доступу до стор.: http://www.proplanta.de/Agrar-Nachrichten/Agrarwirtschaft/Von-jedem-Euro-leiben-dem-Bauern-nur-21-Cent_article1295681246.html.

Анатолій ГУЛЕЙ

д.е.н., голова правління

«Українська міжбанківська валютна біржа», м. Київ

КРИПТОВАЛЮТИ І БІТКОЇН

Біткоїн – грошова система, що має функції здійснення та обліку транзакцій, має власну грошову одиницю – біткоїн, яку створює сама система під час постійної емісії.

Мета Біткоїна – створення нової децентралізованої грошової системи, яка не залежить від держави (міждержавна) на базі розподіленої комп'ютерної мережі. При цьому для запобігання можливості втрати чужих грошей або використання своїх коштів двічі використовуються криптографічні методи. Емісія даної грошової одиниці зменшується в часі вдвічі кожні чотири роки. Сьогодні кількість монет в обігу системи становить дещо понад 1 млн. Фактично, сьогодні біткоїн – це хмарна мережа розподілених обчислень. Дохід в Біткоїн монетизується за рахунок валюти, цінність якої забезпечує електрична енергія і робота процесора. Фактично, номінал однієї монети дорівнює певній кількості процесорного часу. На практиці вартість її визначається співвідношенням біржових пропозиції та попиту, що з певною затримкою впливає на необхідні комп'ютерні ресурси для генерації монети. У цієї криптовалюти немає вкладників і дивідендів.

У різних країнах ставлення до системи «біткоїн» значно відрізняється. Майже в 60 країнах операції з біткоїном офіційно дозволені та відповідним чином регулюються. Проте у багатьох випадках правовий статус не визначено. Як правило, біткоїн розглядається як товар або інвестиційний актив з подальшим відповідним оподаткуванням. Іноді біткоїни визнають розрахунковою грошовою одиницею, в інших країнах, наприклад, в Японії, біткоїн є законним платіжним засобом з податком на їх купівлю. В інших країнах (наприклад, у Китаї) операції з біткоїнами заборонені для юридичних осіб, але дозволені для фізичних. Казначейство США визнало біткоїн віртуальною валютою. Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами визнало товаром. У Швеції криптовалюта визнана на рівні діючої валюти. У Болівії – заборонена з 2014 р. У Еквадорі – власна валюта на Blockchain.

22 жовтня 2015 року Європейський суд ухвалив, що операції обміну біткоїнів на валюти звільняються від ПДВ. Транзакції в біткоїнах були віднесені до платіжних операцій з валютами, монетами і банкнотами, і тому не підлягають оподаткуванню ПДВ. Суд рекомендував усім країнам-членам Євросоюзу виключити криптовалюту з переліку активів, що підлягають оподаткуванню.

Основними недоліками системи є те, що:

– початковий розподіл монет надає значні переваги тим, хто почав емісію раніше. Як стверджується, біткоїни поширюються («генеруються») як нагорода за розв'язок складної задачі підтримки протоколу. Недоліком є те, що обсяг роботи, потрібний для отримання однієї монети в цей час, більш ніж у 500 000 разів перевищує обсяг роботи для створення

перших монет. Чим більше людей приєднується до спільноти — тим важче стає генерувати монети;

– анонімність системи «біткоїн» заважає державі контролювати фінансові потоки, в тому числі через кордон. У вересні 2014 року Банк Англії висловив побоювання що збільшення популярності системи «біткоїн» може спричинити втрату контролю над інфляцією;

– використання біткоїн у тіншовій економіці дозволяє забезпечити непідконтрольність національним органам влади торгівлю такими товарами, як зброя, наркотики, тощо;

– багато економістів вважають систему «біткоїн» спекулятивною бульбашкою;

– навколо роботи системи «біткоїн» точиться дискусія чи вона є фінансовою пірамідою.

Сьогодні зацікавлення системою тільки зростає, як і зростає кількість компаній, чия робота базується на операціях з цією валютою. У великих містах навіть проводиться чимало спеціальних навчальних курсів, де вивчають нюанси роботи з даною віртуальною валютою. А в Києві навіть створили офлайн-майданчик – Satoshi Square Kiev, на якому крім всього іншого також проводяться аукціони біткоїн.

Попри це, широка громадськість ще і досі мало знає про криптовалюти, в тому числі біткоїн. Причиною цього є той факт, що фактично та юридично платіжних систем, що працюють з криптовалютами, в Україні немає.

Національний Банк України у 2014 р. навіть дав свій коментар щодо використання даного типу валют – «...віртуальна валюта біткоїн вважається грошовим сурогатом, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, оскільки це протирічить нормам українського законодавства». З того часу його позиція не змінювалась. Станом на 27 жовтня 2017 року не створено правового поля для блокчейна та вільного обігу криптовалют в Україні.

Основні ризики щодо криптовалюти:

– нестабільність може змінюватись протягом дня, години, є гарною цифровою валютою для спекуляції. Курс валют залежить від довіри користувачів та може різко змінюватися;

– внутрішні помилки системи криптовалют. Системою почали користуватися дуже багато користувачів. Пропускна система може пропустити 7 транзакцій в секунду, тоді як Visa і Mastercard – 2000 транзакцій в секунду. Це призвело до виділення 1 серпня 2017 року з Bitcoin BitcoinCash;

– ризик фінансової бульбашки. Ризик виникає внаслідок переоцінки активів;

– анонімність не означає безпечність. Джеймс Хоуеллс втратив жорсткий диск з 7500 біткоїнами та не зміг довести, що він власник;

– хакери. «Лабораторія Касперського» заявила про діяльність вірусів-майнерів на 9 тисячах уражених комп'ютерів.

Чому важко створити правове поле для криптовалют:

– держана машина – консервативна. Відсутність державного контролю порушує діючий порядок у суспільстві. Безконтрольність може зашкодити фінансам держави. Якщо не можемо зупинити – мусимо очолити цю Дію

– регулятор не знає як контролювати обіг криптовалют;

– захистити права громадян, що володіють ними;

– утримувати податки.

Отже, держава повинна визначитися зі своєю позицією відносно криптовалют, оскільки бізнес просить дати можливість офіційно заробляти гроші та купувати на них товари, а можливість введення державної криптовалюти між гривною і міжнародними криптовалютами – проблема, яку треба детально досліджувати.